

Geloven in Fryslân

programma 2019 - 2020

Afbeelding van het schilderij Fryslân (A-638, 100x200 cm te koop op www.vassilev.com) van Peter Vassilev (Sofia, 1943 - Franeker, 2011)

Cursus 'Geloven in Fryslân'

Over geloven en theologie in de Friese context

Een project van Stifting Krúspunt - Frysk Oekumenysk Platfoarm

Beschrijving

In deze cursus wordt gereflecteerd op de situatie van kerk en geloof in de (historische) context van Friesland. Aan de hand van de bestaande theologische vakken (historisch, Bijbels, systematisch en praktisch) wordt de cursist door middel van een verkenningstocht ingewijd op het terrein van geloven en theologie in de Friese context. De vraag in hoeverre de Friese taal en cultuur een eigen plek in kerk en theologie hebben, voorheen hebben gehad en ook in de toekomst verdienen, vormt het hermeneutische kader van de cursus. Vragen over de relatie tussen evangelie en cultuur komen dus steeds terug: taal, cultuur, geschiedenis, landschap, gemeenschap, geloof en spiritualiteit.

De cursus wordt gehouden bij Nijkleaster te Jorwert. Dat betekent dat de cursusedagen in een vast ritme van 'ora et labora' plaatsvinden. Daarmee heeft deze verkenningstocht niet alleen een cognitief maar ook persoonlijk-spiritueel karakter. De cursusedagen bestaan uit een hoorcollege in de ochtend en een werkcollege in de middag. De cursus wordt aangeboden in een cyclus van drie jaar. De cursist kan één jaar deelnemen of de verkenningstocht uitbreiden.

Doelstelling

Het doel van de cursus is dat de deelnemers:

- meer zicht krijgen op geloof/kerk/theologie in de Friese context,
- ervaren hoe 'het evangelie is/wordt ondergedompeld in de Friese cultuur',
- de Friese context kunnen verdisconteren in de concrete werksituatie
- kunnen reflecteren op de betekenis fan de Friese context voor de theologie,
- in een setting van rust en verstillung reflecteren op werk en leven.

Competenties

De cursus draagt bij aan: (overgenomen uit het accreditatiekader van de PThU):

1. Hermeneutische bekwaamheid. Het vermogen om methodisch, bereflecteerd en vernieuwend teksten, tradities, verhalen en praktijken in hun contexten en wisselwerkingen te lezen, te interpreteren, te verstaan en te vertolken en zichzelf hierbij te laten lezen, interpreteren, verstaan en vertolken.
4. Verbindende bekwaamheid. Het vermogen om in interactionele situaties verbindingen te leggen tussen cultuur en kerk, tussen traditie en dagelijks leven, tussen de plaatselijke kerk en de catholica.
6. Missionaire bekwaamheid. Het vermogen om a. te communiceren met mensen van fundamenteel verschillende achtergronden en levensbeschouwingen; b. eigen overtuigingen en geloof te verwoorden en te verkondigen in het besef van de specifieke context waarin dit gebeurt.

Doelgroep

Voor theologen (pastoraal werkers, predikanten en priesters) die zich willen verdiepen in de Friese context van geloven, kerkgemeenschap en theologie.

Aantal studiepunten: 2 of 4 ECTS

Er worden 4 studiedagen aangeboden. Inclusief de verplichte literatuur staat dat voor 56 uren (2 ECTS). Daarna volgt de mogelijkheid tot het schrijven van een artikel in relatie tot de thematiek van de cursus. Dit proces wordt begeleid door de cursusleiding d.m.v. twee intervisiebijeenkomsten waarin de opzet en de voortgang van het artikel worden besproken. Ook dit proces staat voor 56 uren/2 ECTS. Het artikel (2000 – 3000 woorden) kan gepubliceerd worden op de website van Krúspunt en eventueel in een tijdschrift.

Toetsing

De deelnemers hebben aanwezigheidsplicht en schrijven iedere cursusdag een reflectieverslag. De deelnemers die een artikel schrijven worden begeleid en beoordeeld door de cursusleiding. De cursus Leauwe yn Fryslân wordt georganiseerd door de Stifting Krúspunt. De organisatie is in handen van dr. Alex Riemersma, dr. Liuwe Westra, ds Tytsje Hibma en ds. Hinne Wagenaar. De laatste twee verzorgen de coördinatie van de cursus.

Locatie

De locatie en setting voor de cursus is Nijkleaster te Jorwert. Dat betekent dat de studiedagen tegelijk ook kloosterdagen zijn. Het vaste ritme van de woensdagen is:

- 9.15 Inloop
- 9.30 Morgengebed
- 10.00 Koffie/thee met kleaster-koeke
- 10.30 Programma deel 1
- 12.00 Kleaster-maaltijd in 'Het Wapen van Baarderadeel'
- 12.45 Kleaster-kuier
- 14.15 Programma deel 2
- 15.45 Korte afsluiting van de dag
- 16.00 Afscheid en vertrek

Kosten van de cursus

Basis cursus, incl. reader (4 studiedagen, 2 ECTS)	€ 450
Intervisie en artikel (2 ECTS)	€ 100

Docenten

- Alex Riemersma was van 2010-2019 lector Fries & Meertaligheid in Onderwijs en Opvoeding aan de NHL Stenden hogeschool.
- Liuwe Westra is universitair docent Nieuwe Testament aan de PThU en gastonderzoeker bij de Fryske Akademy.
- Hinne Wagenaar is pionier-predikant voor Nijkleaster en voorheen voorzitter van Krúspunt.
- Tytsje Hibma is predikante in Arum-Kimswert en practicumdocent Opleiding Geestelijke Begeleiding PThU.

Geloven in Fryslân - Programma studiedagen jaargang 2019 - 2020

De cursus wordt aangeboden in een cyclus van drie jaar. De cursist kan één jaar deelnemen of de verkenningstocht uitbreiden.

Introductie-ochtend op woensdag 26 juni 2019

- Inleiding op de studiedagen en ruimte voor inbreng van de deelnemers.
- Introductiecollege: De ontwikkeling van het Friese-taalgebruik in het religieuze domein – liturgie en pastoraat – staat in verbinding met taaloverdracht en het functioneren van het Fries in andere domeinen: formele en informele sociale leven, media en cultuur; mondeling en schriftelijk. Docent: dr. Alex Riemersma

Dag 1. Historische theologie (18 september 2019)

Thema: : 'Dr. Wumkes en de Kristlik Fryske beweging in de 20^e eeuw'. Over ontstaan, streven en vruchten van de 'eigen' zuil in het 20-ste eeuwse Fryslân aan de hand van leven en werken van Geert Aeilco Wumkes.
Docent: dr. Liuwe Westra

Dag 2. Bijbelse theologie (16 oktober 2019)

Thema: De geestelijke weg van Paulus. Over 'Joden en heidenen' naar aanleiding van hoofdstuk 8 uit het boek 'Op ús eigen wize. Sãn ferhalen út it boek Hannelingen oer taal en kultuer.' Docent: drs. Hinne Wagenaar

Dag 3. Systematische theologie (27 november 2019)

Thema: Geest en Kerk: 'Ik fiel jo winen waaien hjoed'. Oepke Noordmans als Fries theoloog *malgré soi*. De kerken in Fryslân als gemeenschappen van bouwers en brekers. De Friese taalwil theologisch gedeut. Docent: dr. Liuwe Westra

Dag 4. Praktische theologie (15 januari 2020)

Thema: Sporen van God in het dagelijks leven & diakonaat. Schepping, schoonheid en medemenselijkheid, met als contextueel voorbeeld het leven en werk van pater Titus Brandsma. Docent: drs. Tytsje Hibma

Informatie over het programma van de andere 2 jaargangen is te vinden op de website van Krúspunt: <http://www.kruspunt.frl/leauwe-yn-fryslan/>